

Javaslat a Debreceni Értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: MAIRAUDAU AUDREA

Levelezési cím: Debrecen 4026 Nagy Gál István u. 6

Telefonszám: 30/618-9764

E-mail cím: amairaudau@gmail.com

II. A TELEPÜLÉSI ÉRTÉK ADATAI

1. A települési érték megnevezése:

Debreceni cifraszűr

2. A települési érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített környezet

☐ ipari és műszaki megoldások

☒ kulturális örökség

☐ sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

3. A települési érték fellelhetőségének helye:

4. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A földig érő vállra vetett köpönyeg szerű ruhadarabot az ősmagyarság minden rétege viselte a földművestől a fejedelemtől, de legszélesebb körben a birtokos magyar parasztok között elterjedt népviselet volt a 19. században. Szűrűszabók készítették, anyaga vastag posztó, melybe gyapjúszálakat és növényi rostokat is belesűrítették. A cifraszűr küllemének változása - ahogyan a 18. század közepéig mindennapos, dísztelen viselet a 19. századra egyre díszítettebbé vált, majd a század végén már csak ünnepi viseletként használták - méltón reprezentálja a magyar népi díszítőművészet stílus korszakainak változásait.

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A cifraszűröket díszítési módjuk különbözteti meg vidékenként melyek közül az egyik legkülönlegesebb a debreceni. Míg a környező bihari települések szűrjeinek alapszíne a sötét barna illetve fekete, egyedül a debreceni fehér, rajta pedig a piros és zöld árnyalataiból összeállított himzett motívumok. Maga az alapanyag, a szűrposztó készítése is nagy múltra tekint vissza városunkban, mely mesterségnek emléket állít a róla elnevezett Csapó utca. A debreceni cifraszűr díszítése az 1800-as évek elején kezdődhetett, s más vidékektől eltérően itt a nők hímezték. Mellén szíjcsat tartotta össze a viseletet, melyet a szintén hírneves debreceni szíjgyártók- bőrműves mesterek készítettek zöld szíronnyal. Szintén egyediségét hangsúlyozza a himzett nagy aszajfolt. Sajátos- egyedi motívumkincsének mára egyetlen tolmácsolója maradt Bagdi Lajosné Csokonai díjas himző Népi Iparművész személyében.

6. A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

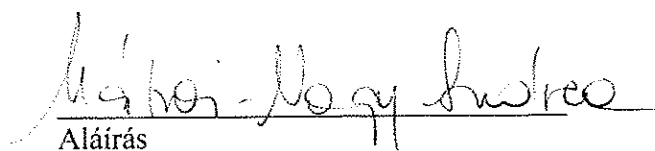
Béres András: A debreceni cifraszűr (Bp. 1955.)

Magyar Néprajzi Lexikon (Bp. 1977- 87)

Györffy István: Magyar népi hímzések. I. A Cifraszűr. (Bp., 1930)

Palotay Gertrúd: Szűrhimzés- öltésmódok (Néprajzi Értesítő. 1930.)

Dátum: 2013. 12. 04

Aláírás